

## Р Е Ш Е Н И Е

19.02.2003 година

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ, V въззивен състав, в ОТКРИТО съдебно заседание на седемнадесети февруари през две хиляди и третата година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЕТЯ ШИШКОВА  
ЧЛЕНОВЕ: НАДЕЖДА ТРИФОНОВА  
МИЛЕН ВАСИЛЕВ

при секретаря ХРИСТОВА сложи на разглеждане ВНЧХД № 927 по описа за 2002 година, докладвано от съдия ТРИФОНОВА и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.327 и сп.НПК.

С присъда от 05.02.2002г., на СРС, наказателна колегия, 22 състав, постановена по НЧХД № 7218/2001г., поде. Явор Илиев Дачков е признат за невиновна, в това, на 20.02.2000г. в гр.София, в предаването "Гласове", излъчено по Канал 1 на БНТ от 18,004., публично, чрез средство за масово осведомяване /телевизия/, с израза "патрон на разграбването на България", да е приписал на Любен Борисов Беров престъпление в качеството му на длъжностно лице, при изпълнение на службата му - Министър-председател на Р.България, поради което и на основание чл.302 НПК първоинстанционният съд го е оправдал по повдигнатото обвинение по чл.148, ал.2, вр. ал.1, т.1,2,3, вр. чл.147, ал.1, пр.2 НК.

Със същата присъда, подс.Дачков е признат за невиновен в това, на 20.02.2000г., в предаването "Гласове", излъчено по БНТ, Канал 1, от 18,00ч. публично, чрез средство за масово осведомяване /телевизия/ да е казал думи, унизителни за честта и достойнството на Лючен Беров, в качеството му на длъжностно лице при изпълнение на службата му - Министър-председател на Р.България, поради което и на основание чл.302 НПК първоинстанционният съд го е оправдал по повдигнатото обвинение по чл.148, ал.1, т.1, 2, 3, вр. чл.146, ал.1 НК.

Срещу така постановената присъда на първоинстанционния съд е постъпила жалба от частния тъжител Л.Беров, чрез защитника му адв.Стоянов, с която се иска отмяна на съдебния акт и постановяване на осъдителна присъда по отношение на подс.Дачков. Като оплакване, досежно обвинението по чл. чл.148, ал.1, т.1, 2, 3, вр. чл.146, ал.1 НК, се сочи, че първоинстанционният съд неправилно е приел в мотивите към атакувания първоинстанционният съд неправилно е приел в мотивите към атакувания акт, че не е налице осъществяване на престъпление, а в случая е изказана отрицателна, негативна оценка към управлението на проф.Беров. Защитата счита, че под.Дачков има право на лична оценка, но огласена и станала публично достояние, тя е наказуема, тъй като засяга честта и достойнството на частния тъжител. Счита, че подсъдимият е изразил мнението си с обидни изрази, за което следва да носи наказателна отговорност. Що се отнася до обвинението по чл.148, ал.2, вр. ал.1, т. 1,2,3, вр. чл.147, ал.1 НК, защитата на жалбоподателя е на становището, че

първоинстанционният съд не се е съобразил с указанията на въззивната инстанция при първото разглеждане на делото, с което е допуснал нарушение на процесуалния закон. Застъпва становището, че неправилно инкриминираният израз не е приет от районния съд, като преписвещ престъпление на проф.Беров, респективно, като клеветящ го.

Срещу така депозираната жалба не е постъпило възражение от страна на подсъдимия.

В съдебно заседание пред настоящия въззивен състав жалбоподателят не се явява, като неговият защитник заявява, че поддържа жалбата и допълнението към нея, с изложените аргументи и оплаквания. Смята, че подсъдимият е имал възможност с думи и изрази, които не са обидни или клеветнически да изкаже личното си становище и мнение, било то и негативно към политиката на правителното на проф.Беров. Инкриминираният израз, според него носи обидно и клеветническо съдържание.

Защитата на подс.Дачков, в съдебно заседание пред въззивния съд, прави искане за потвърждаване на постановената от районния съд оправдателна присъда. Намира същата за обоснована и законосъобразна. Застъпва тезата, че подзащитният му , използвайки инкриминирания израз, е изказал оценка за управлението на министър-председателя проф.Беров, с което е реализирал едно свое конституционно-гарантирано право. От друга страна счита, че жалбоподателят, като публична личност следва да носи по-голяма обществена отговорност за постъпките си и съответно да е със съзнанието, че е изложен в по-голяма степен на анализ и критика в лицето на медиите и обществото. Защитата излага доводи, че не е осъществен нито един от съставите на двете престъпления, по които Дачков е привлечен към наказателна отговорност, като в подкрепа на доводите си изтъква и обстоятелството, че изказаната от подсъдимия оценка се е формирала и въз основа на наложилото се обществено мнение за управлението на проф.Беров, отразено в статиите, представени по делото и приети като доказателства по него.

Подсъдимият Дачков в съдебно заседание дава пълни и обстойни обяснения по повдигнатите му обвинения, като не се признава за виновен. Не отрича да е казал инкриминираните думи, но твърди, че те не съдържат личностова оценка за проф.Беров, нито изразяват мнение за неговите персонални качества и характер. С думите, изказани в предаването, подсъдимият твърди, че е искал да даде оценка на управлението на оглавяваното от проф. Беров правителство.

Въззивният съдебен състав, след като обсъди доводите на страните, доказателствата по делото и при цялостна проверка на обжалваната присъда, на основание чл.313, ал.1 НК, намира, за установено следното.

Присъдата на районния съд е постановена при пълното, всестранно и точно изясняване на фактическата обстановка по делото. Правилно е приел районния съд в мотивите към атакувания съдебен акт, че на 20.02.2000г., в 18,00ч., в ефира на Канал 1 на Българската национална телевизия, е излъчено авторското предаване "Гласове", водено от автора Явор Дачков. Предаването било посветено на българската култура и участието на интелектуалците в

управлението. В предаването била поканена като събеседник министъра на културата г-жа Емма Москова. Като въведение към разговора с нея, подс. Дачков използвал уводни думи, с които изложил свои съждения и оценки за участието и ролята на българските интелектуалци във властта през последните десет години. Тезата, която подсъдимия застъпва, е че интелектуалците са длъжници към управлението на страната, че през годините след 1989 са имали много представители във връстката, като управлението им е било все неуспешно. В подкрепа на тезата си, подсъдимият изброява имената на български интелектуалци, имали роля в управлението на страната, както следва ".....Нека си припомним имената на най-известните парламентаристи от Великото народно събрание- Йордан Радичков, Валери Петров, Тодор Колев, Кирил Маричков, Петър Слабаков, Михаил Неделчев, Александър Йорданов, Благвест Сендов, Николай Василев, Анжел Вагенщайн, Едвин Сугарев, Йордан Василев- все интелектуалци. Президентът на страната и лидер на СДС беше философът Жельо Желев, вицепрезидент- поетесата Блага Димитрова, стратег на модерната лява партия- философът Лилов, шефът на ДПС- философът Доган, шефът на парламента- академик Тодоров, патронът на разграбването на България- проф.Беров и т.н. Активни предизборни агитатори Стефан Цанев, Недялко Йорданов, Стефан Данаилов, Йосиф Сърчаджиев. Да изброяваме ли още?...."

Тази фактическа обстановка, първоинстанционният съд е приел след правилен и законосъобразен анализ на доказателствата по делото, като е обсъдил подробно обясненията на подсъдимия, показанията на св.Кулезиц и писменидет доказателства- - характеристиката на подсъдимия, свидетелството за съдимост и заключението на съдебно-техническата експертиза и допълнението към нея. Обсъждайки доказателствата по делото, настоящата въззивна инстанция намира за необходимо да анализира и приетите в рамките на производството пред нея писмени доказателства- приложените копия или оригинали от статии във вестниците, изброени подробно в протокола от съдебната заседание от 17.02.2003г.

При така възприетата фактическа обстановка и преценка на доказателствения материал по делото, първоинстанционният съд е направил и законосъобразни и обосновани правни изводи, а именно, че не се доказва от обективна и субективна страна осъществяването на деянието по чл.148" ал.1,т.1,т.2 и 3, вр. чл.146, ал.1 НК и по чл.148, ал.2, вр. ал. 1,т. 1,2,3, вр. чл.147, ал.1 НК.

Обсъждайки правните изводи на районният съд, следва да се отбележи, че правилно е прието, че тъжителят няма задължение да посочва квалификацията на деянията, за които излага фактически доводи, нито съда в рамките на производството от частен характер е задължен от правната квалификация, която тъжителят евентуално би посочил в тъжбата си до съда. В тази насока настоящата въззивна инстанция споделя напълно доводите на първоинстанционния съд и намира за неоснователно възражението от страна на защитата на тъжителя, за неизпълнени указания на въззивния съд, при отмяна на присъдата и връщане на делото, от районния съд. Доводите изложени в мотивите на първото въззивно решение в тази им част не задължават нито настоящата въззивна инстанция, нито създават задължения за първата инстанция при второто разглеждане на делото пред нея по същество. Правната

квалификация на деянията, описани в тъжбата е правомощие и задължение на съда, който прави това въз основа на фактите, изложени в тъжбата и не е обвързан от преценката на тъжителя за това, по кой текст от наказателния закон следва да се търси и реализира наказателната отговорност на подсъдимия. Придвид така изложените факти, въззивния съд намира, че районният съд правилно е възприел квалификацията на деянията, по които се е произнесъл на финала с присъдата си.

Анализирайки мотивите на първоинстанционния съд досежно обвинението по чл.148, ал.1, т. 1,2,3, вр. чл.146, ал.1 НК, въззивният съд споделя напълно изводите на районния съд. Обстойно е обсъден въпроса за същността на изпълнителното деяние на посоченото престъпление, а именно, че за да е налице обида, то следва подсъдимият да е казал в присъствието на пострадалия думи, които са годни да накърнят достойнството му, които са неприлични, вулгарни или цинични, съотносими към съвременните стандарти. За разлика от това, изразяването на лично мнение е становище, с което се изразява оценка на личност, събитие или позиция. В тази връзка, районният съд правилно е приел, че инкриминираният израз "патрона на разграбването на България- проф Беров, следва да се разглежда в контекста на цялостното изложение на водещия Дачков в предаването "Гласове" и обективно представлява негова оценка за управлението на правителството, начело на което е бил тъжителя. Тази оценка в случая е отрицателна и представлява негативна критика към това управление, без да съдържа унизяващи и оскърбяващи думи, засягащи честта и достойнството на личността на тъжителя Беров. Предвид професията, която упражнява подсъдимия- журналист и характера на воденото от него авторско предаване-актуално публицистично предаване, следва да се отчита и гарантирането на правото му на свобода на словото и правото да изразява свободно мнението си и да го разпространява чрез слово, което е конституционно гарантирано. В подкрепа на тези изводи, районният съд правилно се е позовал на практиката на Европейския съд за правата на човека, в които се обсъждат въпросите, свързани със свободата на словото, като гаранция за функционирането на демократичното общество. Обсъден и е въпроса, че критиките към управлението на проф.Беров са отправени от подсъдимия, като се визира качеството на тъжителя на министър председател. Константната практика на съдилищата, а и тази на Европейския съд приема, че публичните личности, заемайки отговорни постове и управленски длъжности са изложени на по-засилено обществено внимание и медиен интерес и границите на критиката по отношение на тях следва да се по-широка отколкото по отношение на частните лица.

Що се отнася до обвинението по чл.148, ал.2, вр. ал.1, т. 1,2,3, вр. чл.147, ал.1 НК, въззивният съд застъпва доводите на първоинстанционния съд досежно липсата на извършване на това деяние в конкретния случай. За да е налице състава на престъплението клевета, то следва подсъдимият да е разгласил позорно обстоятелство за тъжителя или да му е приписал престъпление. От данните изложени в тъжбата, районният съд правилно е приел, че се касае за втората хипотеза на чл.147, ал.1 НК, тъй като се твърди от тъжителя, че с инкриминирания израз, подсъдимият е приписал на тъжителя престъпление по чл.ЮЗ и 107 НК. Имайки предвид това, че за да е налице престъпно деяние по този текст, подсъдимият следва да припише на тъжителят конкретно

престъпление, районният съд правилно е приел, че в случая не може да обсъжда тази хипотеза. Думите на подс.Дачков не съдържат белезите на посочените престъпни деяния и не могат да се определят като приписване на тези престъпления на тъжителя. При езиковото и логическо тълкуване на израза "патрон" , районният съд правилно е констатирал, че същият е използван, за да се определи челната позиция в държавното ръководство, която е имал тъжителя и с нея е илюстриран факта, че тъжителят е стоял начело на властта. В разпита си пред настоящата инстанция, подс.Дачков определя тази дума, като използвана метафора, като изразно средство. "Разграбването на България" е употребено, за да се характеризира и даде оценка на цялостното управление на правителството, ръководено от проф.Беров. Така в този израз не се съдържат конкретни данни, които да позорят тъжителя, нито такива, които да му приписват престъпление. В подкрепа на тези изводи, настоящият съдебен състав кредитира и обясненията на подсъдимите, дадени в рамките на въззивното производство, както и приетите като писмени доказателства копия от публикации в пресата, които кореспондират с обясненията му . В рамките на същите, подс.Дачков заявява, че използвайки израза " разграбването на България", е визирал периода на управление на правителството на проф.Берав и наложилата се обществена оценка за него. Сочи, че неведнъж на страниците на печата и в средствата за масово осведомяване, управлението на правителството на проф.Беров е била подложено на отрицателна критика и негативна политическа и обществена оценка. Доводите му в тази насока се подкрепят от публикациите в представените вестници.

По така изложените съображения, настоящата въззивна инстанция намира атакуваната присъда за правилна, законосъобразна и обоснована, постановена при пълната и всестранно изясняване на делото от фактическа страна и при мотивиран анализ на доказателствата.

При извършената цялостна служебна проверка на атакуванат присъда, настоящата въззивна инстанция не установи да са допуснати нарушения на процесуалните правила и на материалния закон.

Предвид това, въззивният съдебен състав намира, че жалбата на частния тъжител неоснователен и че подс.Дачков не е осъществила от обективна и субективна страна съставите на чл.148, ал.2, вр. ал.1,т. 1,2,3, вр. чл.147 , ал.1 НК и на чл,148" ал.1,т.1,т.2 и 3, вр. чл.146, ал.1 НК.

По изложените съображения и на основание чл.33б НПК, съдът

## **РЕШИ**

**ПОТВЪРЖДАВА** присъда от 05.02.2002г. на Софийски районен съд, 22 с-в, наказателна колегия, по НЧХД № 7218/2001г.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**  
**ЧЛЕНОВЕ:**